

Oświadczenie organizacji społecznych w sprawie przejęcia urzędu Rzecznika Praw Obywatelskich przez większość sejmową

Jako przedstawiciele organizacji społecznych sprzeciwiamy się wrogiemu przejęciu urzędu Rzecznika Praw Obywatelskich przez rządzącą większość parlamentarną. Nie akceptujemy *de facto* rozstrzygnięcia o naszych prawach i wolnościach przez politycznie zależny trybunał Julii Przyłębskiej, lekceważenia w jego pracach podstawowych zasad rzetelnego procesu, w tym kwestii niezależności i bezstronności sędziów.

Przyjęty wczoraj przez trybunał pogląd stanowi kolejny przykład zawłaszczania państwa przez partię władzy, podkopywania fundamentów demokracji i obchodzenia przepisów Konstytucji w myśl zasady: po nas choćby potop.

Przepisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej nie sprzeciwiają się kontynuowaniu misji Rzecznika Praw Obywatelskich do czasu wyboru jego następcy. Wartości ujęte w preambule Konstytucji i jej zasadach ustrojowych, takie jak ciągłość funkcjonowania władz publicznych, zaufanie obywateli do państwa, a także troska o to, by podstawowe prawa i wolności obywatela nie były łamane, wymagają wręcz, aby urząd ten do czasu wyboru następcy pełniony był w niezależny sposób przez osobę, która uprzednio uzyskała demokratyczny mandat.

Przyjęty przez trybunał Julii Przyłębskiej standard przeciwny powoduje, że wszyscy tracimy obrońcę. Najbardziej zmiana ta dotknie osoby, dla których w ostatnich latach urząd RPO był główną ostoją i orędownikiem ich praw. Najmocniej odczują ją więc osoby z różnych względów narażone na wykluczenie: osoby z mniejszych miejscowości, starsze, z niepełnosprawnościami, w kryzysie bezdomności, należące do mniejszości, w tym szczególnie mniejszości seksualnych, osoby przebywające w ośrodkach odosobnienia. Tylko w 2020 roku o ochronę w sprawach indywidualnych do Biura Rzecznika zwrócono się ponad 72 tysiące razy. W świetle ostatnich wydarzeń Polska utraci także ważny ośrodek upominania się o prawa kobiet.

Jako społeczeństwo obywatelskie tracimy również istotny ośrodek debaty społecznej, miejsce poruszania zapomnianych lub lekceważonych problemów, wykuwania nowych pomysłów i rozwiązań. Jedną z ostatnich płaszczyzn, na których mogły spotkać się osoby o odmiennych poglądach, z szacunkiem szukające wspólnych rozwiązań dostrzeżonych przez siebie problemów.

Decyzja trybunału to także bezpośrednie zagrożenie dla kilkuset osób pracujących w Biurze RPO. Ryzyko czystek, zamachu na ich niezależność i zachowań znanych z innych instytucji przejmowanych w podobny sposób. W tych trudnych chwilach solidaryzujemy się ze wszystkimi pracującymi w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich. Chcemy im wszystkim, a także odchodzącemu Rzecznikowi podziękować za trud pracy na rzecz przestrzegania praw człowieka w Polsce.

Jednocześnie domagamy się, aby wybory nowego Rzecznika Praw Obywatelskich odbyły się w zgodzie z przepisami Konstytucji. Wszelkie próby mianowania osoby pełniącej obowiązki rzecznika z pominięciem Sejmu i Senatu uznamy za obejście przepisów ustawy zasadniczej.

Zwracamy się do społeczności międzynarodowej o monitorowanie działań rządzącej większości parlamentarnej podejmowanych w tym względzie.

Lista podpisów organizacji:

Akcja Demokracja

Archiwum Osiatyńskiego

Fundacja Ośrodek Kontroli Obywatelskiej OKO
Centrum Inicjatyw Społecznych w Gliwicach
Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych CRIS
Edukacyjna Fundacja im. Romana Czerneckiego
Federacja na rzecz Kobiet i Planowania Rodziny
Forum Darczyńców w Polsce
Forum Unia Młodych
Fundacja "Przestrzeń dla Edukacji"
Fundacja 360!
Fundacja Aktywności Lokalnej
Fundacja Autonomia
Fundacja Bęc Zmiana
Fundacja Centrum im. prof. Bronisława Geremka
Fundacja Centrum Przedsiębiorczości i Innowacji 50+
Fundacja Chustka
Fundacja Cicha Tęcza
Fundacja ClientEarth Prawnicy dla Ziemi
Fundacja dla Polski
Fundacja Dobra Wola
Fundacja Domu Baudouina
Fundacja Edukacji Prawnej "Iustitia"
Fundacja Ekologiczna "Zielona Akcja"
Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju
Fundacja Forum Odpowiedzialnego Biznesu
Fundacja Frank Bold
Fundacja Głuchych Zacisze
Fundacja im. Stefana Batorego
Fundacja Jagoda im. Jagody Pachota
Fundacja Kultura Liberalna

Fundacja Kultury Chrześcijańskiej Znak

Fundacja Liberte!

Fundacja Machina Zmian

Fundacja Miasto Obywatelskie Lubartów

Fundacja Mundus Cantat

Fundacja MY Pacjenci

Fundacja na Rzecz Praw Ucznia

Fundacja na rzecz Równości i Emancypacji STER

Fundacja na rzecz Wolnomyślicieli

Fundacja Najpierw Mieszkanie Polska

Fundacja Nowe Centrum

Fundacja Ośrodka KARTA

Fundacja Panoptykon

Fundacja Parent Project Muscular Dystrophy

Fundacja Patria

Fundacja Pełna Życia

Fundacja Pole Dialogu

Fundacja Pomocy Osobom Niepełnosprawnym oraz Dzieciom i Młodzieży Auxilium

Fundacja Pomorskie Centrum Psychotraumatologii

Fundacja Przemijanie

Fundacja Res Publica

Fundacja Rodzić po Ludzku

Fundacja Rokoko

Fundacja Samodzielność od Kuchni

Fundacja Serce Miasta

Fundacja Stocznia

Fundacja Szkoła z Klasą

Fundacja trzeci.org

Fundacja w Stronę Dialogu

Fundacja Wiara i Tęcza

Fundacja Wolność od Religii

Fundacja WWF Polska

Fundusz Lokalny Masywu Śnieżnika

Greenpeace Polska

Grupa Ponton

Helsińska Fundacja Praw Człowieka

Inicjatywa obywatelska "Chcemy całego życia!"

Instytut Spraw Publicznych

Janowskie Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Humanus

Kaliska Inicjatywa Miejska

Kampania Przeciw Homofobii

Komitet Obrony Demokracji

Krakowski Instytut Prawa Karnego Fundacja

Krytyka Polityczna (Stowarzyszenie im. Stanisława Brzozowskiego)

Międzynarodowy Instytut Społeczeństwa Obywatelskiego

Mussszelka

Obywatele Kultury

Oddział Wielkopolski Stowarzyszenia Zastępczego Rodzicielstwa

Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych

Ogólnopolski Strajk Kobiet

„Otwarta Rzeczpospolita” Stowarzyszenie przeciw Antysemityzmowi i Ksenofobii

Polska Fundacja im. Roberta Schumana

Polski Instytut Praw Człowieka i Biznesu

Polskie Towarzystwo Turystyczno - Krajoznawcze, Oddział w Żyrardowie

Rada Konsultacyjna przy Ogólnopolskim Strajku Kobiet

Sieć Obywatelska Watchdog Polska

Siedleckie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimerera

Stowarzyszenie Amnesty International

Stowarzyszenia Wiosna bez Barrier

Stowarzyszenie Cała Naprzód

Stowarzyszenie Dialog Społeczny

Stowarzyszenie Homo Faber

Stowarzyszenie im. Prof. Zbigniewa Hołdy

Stowarzyszenie Interwencji Prawnej

Stowarzyszenie Klon/Jawor

Stowarzyszenie Kobiety Filmu

Stowarzyszenie Lepszy Świat

Stowarzyszenie Młodych Naukowców

Stowarzyszenie na Rzecz Osób LGBT Tolerado

Stowarzyszenie Nasze Imaginarium

Stowarzyszenie NOMADA

Stowarzyszenie Oświata Polska

Stowarzyszenie Plac Solidarności

Stowarzyszenie RAZEM DLA KONARZEWA

Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Kaliska

Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Śmiałowice

Stowarzyszenie SZERSZE HORYZONTY

Stowarzyszenie TAK Trójmiejska Akcja Kobieta

Stowarzyszenie Tarnowska Rospuda

Stowarzyszenie Wielokulturowy Kraków

Stowarzyszenie Wspólne Wójtowo

Stowarzyszenie Zachodniopomorskie Smaki

Stowarzyszenie Zielone Dzieci

Świętokrzyskie Centrum Inicjatyw Społeczno-Kulturalnych

Towarzystwo Dziennikarskie

Towarzystwo Miłośników Ziemi Zalewskiej

Towarzystwo Muzyczne Ziemi Proszowickiej

Wielka Koalicja za Równością i Wyborem

Wolne Sądy

Żydowskie Stowarzyszenie Czulent